

Referat wygłoszony podczas konferencji **Książka w epoce nowych mediów - funkcjonowanie tekstów w cyberprzestrzeni**, która odbyła się 25 października 2006 w Wyższej Szkole Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach. (<http://wszins.tychy.pl/>). Tekst dostępny jest na [blogu autora](#).

Ten utwór objęty jest licencją Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 2.5 Polska.
Aby zobaczyć kopię niniejszej licencji przejdź na stronę:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/pl/>.
Pewne prawa zastrzeżone na rzecz autora publikacji.

Wrocław 2006-11-05

Technologie cyfrowe w popularyzowaniu zbiorów bibliotecznych - na przykładzie rozwiązań wdrożonych w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu

Tomasz Kalota

Bardzo dynamiczny rozwój technologii cyfrowych, który obserwujemy w ostatnich latach wywiera coraz większy wpływ na kolejne obszary naszego życia. Coraz trudniej znaleźć dziedziny, w których technologie cyfrowe nie mają zastosowania. Powoduje to pojawianie się różnych emocji oraz postaw. Z jednej strony lęk i obawy przed ciągłymi nowościami i zmianami, z drugiej natomiast fascynacje, niekiedy graniczące z fanatyzmem oraz uzależnieniem. Faktem jest, że wraz z rozwojem technologii teleinformatycznych szybciej i efektywniej mogą rozwijać się różne dziedziny naszego życia oraz całe społeczeństwo. Mówi się przy tej okazji o transformacji do społeczeństwa informacyjnego, ale również poruszany jest problem wykluczenia społecznego. Zjawiska te sugerują, że technologie cyfrowe należy potraktować poważnie i może nawet warto się z nimi zaprzyjaźnić. Celem niniejszego referatu jest zaprezentowanie możliwości jakie stwarzają technologie cyfrowe w popularyzowaniu zbiorów bibliotecznych oraz w działalności wydawniczej. Zostaną one omówione i zaprezentowane na przykładzie przedsięwzięć uruchomionych w ostatnim czasie przez Bibliotekę Uniwersytecką we Wrocławiu – www.bu.uni.wroc.pl. Są nimi: Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego – www.BibliotekaCyfrowa.pl oraz Elektroniczne Wydawnictwo Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu – www.eWydawnictwo.BUWr.pl.

Biblioteka cyfrowa

Biblioteka cyfrowa umożliwia korzystanie ze zbiorów za pośrednictwem Internetu każdemu użytkownikowi, w dowolnym miejscu na świecie i w dowolnym czasie. Jest to rozwiązanie, które w najbliższej przyszłości stanie się najprawdopodobniej standardem udostępniania zbiorów. Biblioteka cyfrowa stwarza również nowe możliwości dla samej biblioteki w sferze udostępniania zbiorów. Dzięki internetowi najcenniejsze obiekty mogą być udostępnione w sposób całkowicie bezpieczny, co ma olbrzymie znaczenie w przypadku zbiorów specjalnych. W wielu przypadkach bowiem dostęp do najcenniejszych oryginałów jest w znacznym stopniu ograniczony lub niemożliwy. W przypadku korzystania ze zbioru w postaci cyfrowej ryzyko zniszczenia lub kradzieży praktycznie nie istnieje. Oczywiście w pewnych przypadkach bezpośredni kontakt z oryginałem będzie konieczny (np. badania z autopsji), ale będą to już indywidualne i nieliczne sytuacje.

Czytelnik chce dzisiaj korzystać z informacji natychmiast, czyli w momencie kiedy pojawi się taka potrzeba. Nieograniczony dostęp do treści z dowolnego miejsca i w dowolnym czasie stwarza nową jakość i komfort w korzystaniu ze zbiorów, zdobywaniu wiedzy, czy prowadzeniu badań naukowych. Dzięki internetowi istnieje możliwość zorganizowania sieciowej (zdalnej) współpracy pomiędzy osobami przebywającymi w różnych częściach globu. Biblioteki cyfrowe stwarzają więc tym osobom warunki do zorganizowania wirtualnego warsztatu pracy i wykorzystania do własnych prac informacji, których zdobycie byłoby nieopłacalne lub bardzo trudne w przypadku braku zdalnego dostępu do zbiorów.

Nowe technologie cyfrowe umożliwiają szybkie przeszukiwanie bardzo dużych ilości treści, dzięki czemu odnalezienie poszukiwanych informacji staje się coraz prostsze. Żeby jednak dotarcie do konkretnej informacji było możliwe, musi ona zostać precyzyjnie zidentyfikowana. Na dzień dzisiejszy jednym z ważniejszych elementów, umożliwiających właściwe identyfikowanie informacji są metadane, które należy przygotować w taki sposób, aby konkretny zbiór mógł być właściwie wyeksponowany. W BCUWr, podobnie jak w wielu innych bibliotekach cyfrowych, metadane konstruowane są według schematu Dublin Core - <http://dublincore.org/> (zob. też - <http://ebib.oss.wroc.pl/standard/dc.html>), który staje się standardem opisywania zasobów cyfrowych. Przykładowy opis można zobaczyć na stronie - <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/2357>.

Kolejnym bardzo ważnym mechanizmem ułatwiającym dotarcie do informacji jest przeszukiwanie pełnotekstowe publikacji. Idealnym rozwiązaniem byłoby, gdyby przy pomocy jednego narzędzia (wyszukiwarki) można było przeszukać wszystkie dostępne publikacje. Jest to cel, na dzień dzisiejszy dosyć trudny do zrealizowania, ale niewykluczone, że badania nad możliwościami automatycznego przetwarzania języków naturalnych oraz rozwój technologii teleinformatycznych doprowadzą do powstania narzędzi, które umożliwią realizację tego zadania. Obecnie dostępnych jest już wiele publikacji, które można przeszukiwać pełnotekstowo przy pomocy wyszukiwarki internetowej. W większości przypadków są to dokumenty, które powstały w postaci elektronicznej (tzw. born digital), ale pojawiają się też coraz częściej publikacje, które są cyfrowymi kopiami fizycznych obiektów poddanych digitalizacji oraz obróbce OCR, czyli procesowi rozpoznawania pisma.

Przykładem może być jedna z publikacji dostępnych w Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Wrocławskiego zatytułowana „*O najdawniejszych książkach drukowanych w Polsce: a w szczególności o tych, które Jan Haller w Krakowie wydał.*” - <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/48>. Jest to książka, która po zdigitalizowaniu została poddana obróbce OCR, dzięki czemu przy pomocy wyszukiwarki obsługującej format DjVu można przeszukać jej treść. Ponadto treść książki została zindeksowana przez oprogramowanie obsługujące Bibliotekę Cyfrową Uniwersytetu Wrocławskiego i dotarcie do odpowiednich fragmentów treści jest też możliwe z poziomu wyszukiwarki znajdującej się na stronie głównej BCUWr – www.BibliotekaCyfrowa.pl. Jeśli użytkownik w okienku wyszukiwarki wpisze np. następujące zapytanie: „*śława polskiego autora*”, to w odpowiedzi otrzyma informację o publikacjach zawierających poszukiwany zwrot. W naszym przypadku będzie to strona z odsyłaczem do publikacji - <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/48>. Po zapoznaniu się z informacjami zawartymi w opisie (metadnymi) okazuje się, że poszukiwany zwrot nie jest częścią opisu w związku z czym musi on znajdować się w treści publikacji. Można to sprawdzić otwierając publikację – <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/132/directory.djvu> i przy pomocy wewnętrznej wyszukiwarki przeszukać całą treść zadając to samo pytanie, czyli „*śława polskiego autora*”.

W odpowiedzi wyszukiwarka wskaże stronę, na której poszukiwany zwrot się znajduje. W opisywanym przykładzie będzie to 5 strona:

http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/132/0005_0001.djvu, na której znajduje się następujące zdanie:

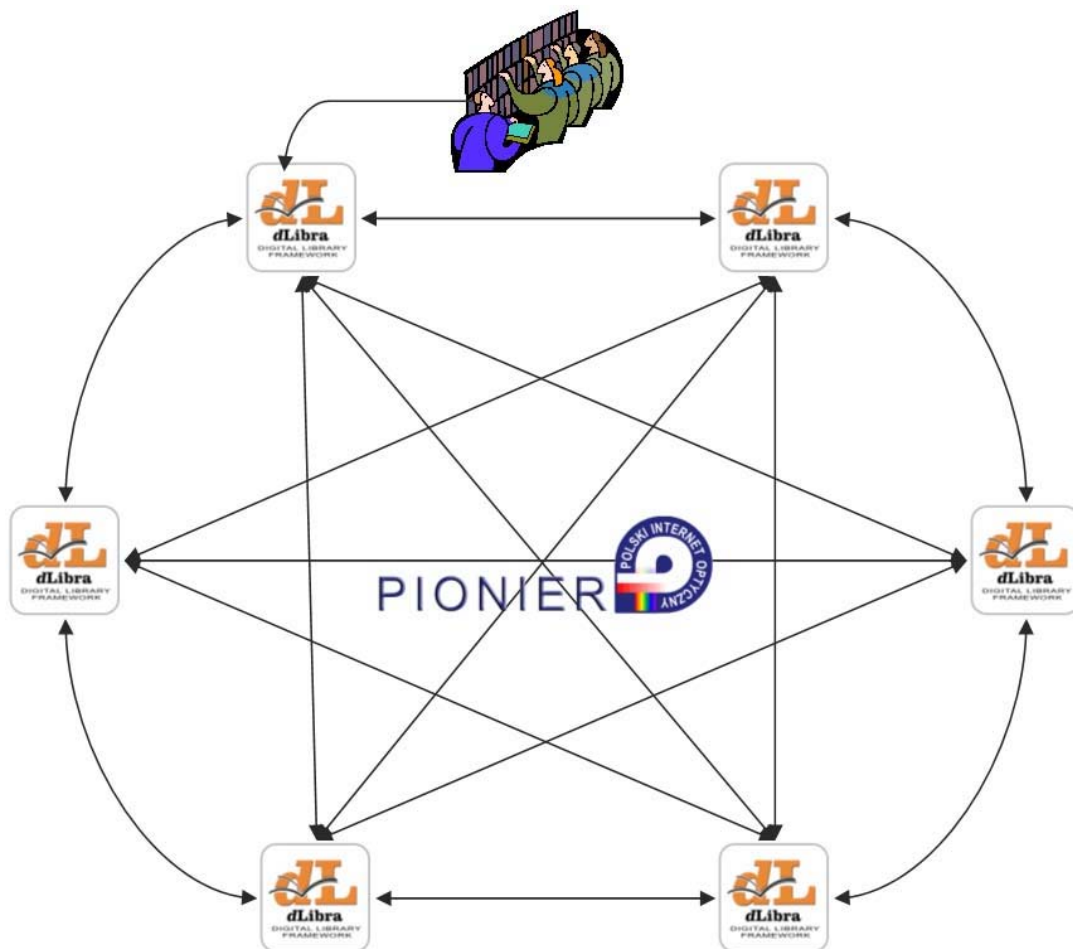
*„Zaszczytem jest to dla nas, iż **śława Polskiego autora**, lubo już naówczas nieżyjącego, tak była wielką, że dziełu jego nad tyłą innemi dając pierwszeństwo, godnem ie osobliwie rozmnożenia osądzono, i że od pisma Polaka sztuka drukarska początek swój wzięła.”*

Trzeba jednak pamiętać, że na dzień dzisiejszy nie da się zagwarantować stuprocentowego rozpoznania tekstu, więc przy przeszukiwaniu digitalizowanych obiektów użytkownik musi być świadomy możliwości zaistnienia błędu. Z pewnością bardzo pomocna będzie w tym przypadku umiejętność konstruowania zapytań w taki sposób, aby uwzględnić możliwość wystąpienia błędu.

Bardzo ważną funkcjonalnością, o której nie można nie wspomnieć przy okazji poruszania tematu bibliotek cyfrowych jest wyszukiwanie rozproszone umożliwiające przeszukiwanie zawartości różnych bibliotek cyfrowych przy pomocy jednego narzędzia. Obecnie w Polsce tworzony jest system rozproszonych bibliotek cyfrowych, które przy pomocy protokołu OAI-PMH wymieniają się metadanymi opisującymi poszczególne publikacje. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie -

http://dlibra.psnc.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=62&Itemid=62.

Dzięki takiemu działaniu powstaje rozproszony zasób cyfrowy, do którego dostęp zapewniają rozproszone biblioteki cyfrowe tworzące wspólną sieć.

Aktualny wykaz rozproszonych bibliotek cyfrowych znajduje się na stronie -

http://dlibra.psnk.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=27&lang=pl

Funkcjonują one w podobny sposób, dzięki czemu czytelnik, który przyzwyczał się do korzystania z którejkolwiek biblioteki będzie potrafił korzystać z każdej następnej, a ponadto odwiedzając swoją ulubioną bibliotekę ma możliwość przeszukania przy pomocy jednej wyszukiwarki zawartości wszystkich bibliotek cyfrowych. Może również skorzystać z wyszukiwarek internetowych, ponieważ zawartość bibliotek cyfrowych jest indeksowana przez te wyszukiwarki.

Do budowy polskiego systemu rozproszonych bibliotek cyfrowych wykorzystywane jest oprogramowanie o nazwie dLibra (<http://dlibra.psnk.pl/>) stworzone i rozwijane przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo - Sieciowe. Twórcy oprogramowania stworzyli użytkownikom możliwość uczestniczenia w procesie rozwijania systemu i między innymi w tym celu powstało forum dyskusyjne oprogramowania dLibra - <http://dlibra.psnk.pl/forum/>.

Wydawnictwo elektroniczne

Książki elektroniczne (ebooki) stają się coraz bardziej popularną formą udostępniania różnego rodzaju treści. Dzięki dostępnym technologiom teleinformatycznym informację daje się coraz łatwiej zaprezentować w postaci tekstu, grafiki, dźwięku bądź filmu. Coraz doskonalsze aplikacje multimedialne służące do odczytywania elektronicznych treści umożliwiają czytelnikowi bardziej komfortowy dostęp do informacji. Interaktywne rozwiązania pozwalają natomiast na korzystanie z treści w sposób, który nie był dostępny w przypadku druku. Dzięki publikacjom elektronicznym informacja staje się niezależna od nośnika i w związku z tym jest bardziej mobilna, przez co może być lepiej wykorzystywana. Łatwość wytwarzania cyfrowej informacji stwarza natomiast olbrzymie perspektywy dla rozwoju wszelkiej twórczości. Książki elektroniczne charakteryzują się więc szeregiem zalet, wśród których najważniejsze to:

- nieograniczony dostęp do publikowanych treści, uzależniony tylko od woli autora lub wydawcy;
- ułatwienie dostępu do informacji dla osób niepełnosprawnych;
- niskie koszty produkcji w porównaniu z tradycyjnymi rozwiązaniami;
- brak problemu ze zbyt małym lub zbyt dużym nakładem; nakład może być dokładnie taki ilu jest czytelników;
- system nawigacyjny i wyszukiwawczy nieporównanie bogatszy i bardziej skuteczny niż w książce drukowanej;
- możliwość łączenia najrozmaitszych typów mediów w jednolitej postaci elektronicznej, co nie jest możliwe do uzyskania w tak szerokim zakresie w książce drukowanej;
- możliwość stworzenia dzieła, które cały czas się rozwija, bez konieczności wznawiania nakładu;
- większa ekologia produkcji niż w przypadku książki papierowej;
- uniezależnienie się twórcy od wydawcy i możliwość zachowania pełnych praw autorskich.

Powyższe cechy wydawnictw elektronicznych sprawiają, że wydawanie książek w postaci cyfrowej okazuje się być korzystnym rozwiązaniem wzbogacającym ofertę usługową instytucji zajmującej się gromadzeniem oraz udostępnianiem wiedzy, a niewątpliwie do takich zaliczają się biblioteki. Niskie koszty produkcji książek elektronicznych, umożliwiają

szerszem gronu badaczy publikowanie własnych prac, a biblioteki stwarzają dodatkową okazję do wyeksponowania własnych zbiorów. Pojawiają się więc nowe możliwości dla pewnych grup użytkowników bibliotek, którzy są zainteresowani wzbogacaniem zasobów cyfrowych biblioteki o wartość dodaną i dzięki temu poszerzaniem swojego dorobku naukowego. Przykładami takich publikacji są elektroniczne książki wydane w ramach Elektronicznego Wydawnictwa Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu www.eWydawnictwo.BUWr.pl.

Eyn gesang Buchlein Geystlicher gesēge Psalmē... Najstarszy śląski śpiewnik kościelny - Wrocław 1525.

Wydanie I
ISBN: 83-921013-1-6
Wrocław 2004

<http://www.BibliotekaCyfrowa.pl/publication/79>

Komputeryzacja Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu - dziesięć lat doświadczeń.

Wydanie I
ISBN-10: 83-921013-2-4
ISBN-13: 978-83-921013-2-1
Wrocław 2006

<http://www.BibliotekaCyfrowa.pl/publication/958>

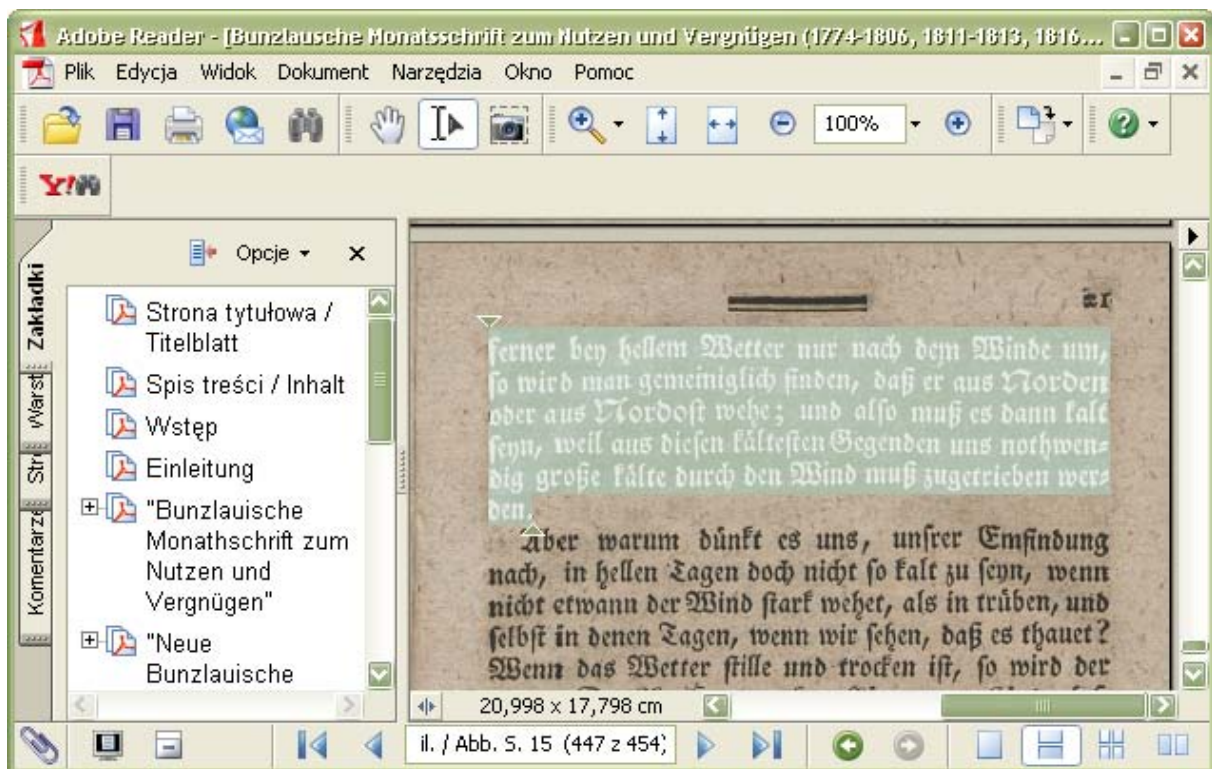
Bunzlausche Monatsschrift zum Nutzen und Vergnügen" (1774-1806, 1811-1813, 1816-1818). Bibliografia zawartości czasopisma / Zeitschrifteninhaltsbibliographie

Wydanie I
ISBN-10: 83-921013-3-2
ISBN-13: 978-83-921013-3-8
Wrocław 2006

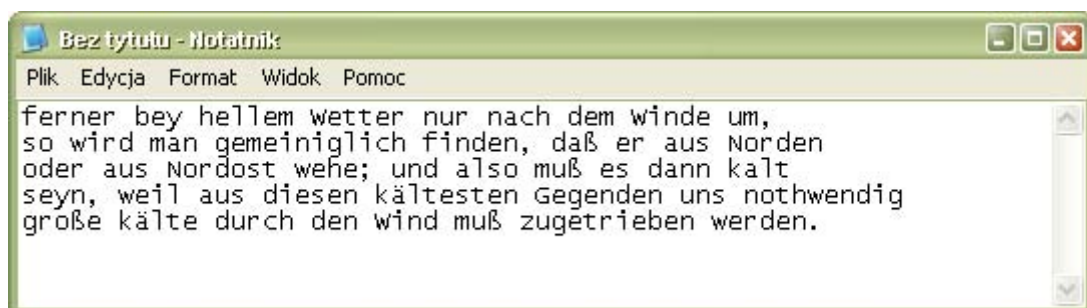
<http://www.BibliotekaCyfrowa.pl/publication/4950>

Elementem zwiększającym komfort korzystania z ebooków i stwarzającym zupełnie nową jakość korzystania ze zbiorów (zwłaszcza specjalnych) jest rozpoznanie tekstu oryginalnych druków tzw. OCR oraz zintegrowanie go z tekstem opracowania stanowiącym wartość

dotaną. Rozwiązanie takie umożliwia jednocześnie przeszukiwanie treści oryginału oraz treści stanowiącej wartość dodaną, co w znacznym stopniu ułatwia odnalezienie konkretnych informacji. Dodatkowym ułatwieniem, zwłaszcza w przypadku tekstów drukowanych czcionką gotycką jest możliwość automatycznej zamiany kroju pisma gotyckiego na łaciński przy pomocy standardowej procedury „kopiuj i wklej” (Ctrl+c, Ctrl+v). Mechanizm ten można przetestować w ebooku „*Bunzlausehe Monatschrift zum Nutzen und Vergnügen*” (1774-1806, 1811-1813, 1816-1818). *Bibliografia zawartości czasopisma / Zeitschrifteninhaltsbibliographie*” - <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/4950>.

Powyższa ilustracja przedstawia zaznaczony fragment oryginalnego tekstu wydrukowanego czcionką gotycką, który można skopiować i wkleić do dowolnego dokumentu np. w Notatniku, co zostało zaprezentowane na poniższym obrazku.

Na koniec warto jeszcze wspomnieć o systemie praw autorskich, który został opracowany z myślą o wszelkiego rodzaju materiałach wydawanych w postaci elektronicznej i rozprowadzanych przede wszystkim przez Internet. Są to licencje Creative Commons - <http://creativecommons.pl/>, które pozwalają twórcom zachować własne prawa i jednocześnie dzielić się swoją twórczością z innymi. Działają one na zasadzie „pewne prawa zastrzeżone”, co oznacza, że granice dozwolonego użytku są szersze i wyraźniejsze niż te wytyczone na

zasadzie “wszelkie prawa zastrzeżone”. Creative Commons pozwala twórcom określić zakres, w jakim chcą się dzielić swoją twórczością z innymi. Jednocześnie zachęca do tworzenia wspólnej kultury, której elementy mogą być swobodnie wymieniane i zmieniane.

Ebook „*Bunzlausche Monatsschrift zum Nutzen und Vergnügen (1774-1806, 1811-1813, 1816-1818)*. Bibliografia zawartości czasopisma / Zeitschrifteninhaltsbibliographie” został wydany na licencji „Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 2.5 Polska” - <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/pl/>. Określa ona precyzyjnie warunki kopiowania i rozpowszechniania utworu oraz zasady wykorzystania go do stworzenia utworów zależnych.

Creative Commons jest organizacją pozarządową powołaną do życia w USA w 2001 z inicjatywy naukowców (głównie prawników) i intelektualistów zaangażowanych w pracę na rzecz ochrony i promocji wspólnych dóbr kultury z pomocą narzędzi prawnych i technicznych. Więcej informacji na temat tej organizacji oraz jej polskiego oddziału można znaleźć na stronie - <http://creativecommons.pl/creative-commons-wprowadzenie/>. Godna polecenia jest również książka Lawrence'a Lessiga - profesora prawa na Uniwersytecie Stanforda w Kaliforni, zatytułowana „*Wolna kultura*” - <http://www.futrega.org/wk/>. Autor opisuje w niej ideę tworzenia wolnej kultury oraz mechanizmy wykorzystywane przez wielkie media do kontrolowania rozwoju kreatywności i dostępu do kultury.

„*Książka w epoce nowych mediów - funkcjonowanie tekstów w cyberprzestrzeni*” to bardzo szeroki temat, który może być przedmiotem długich dyskusji i z pewnością nie zostanie wyczerpany podczas jednodniowej konferencji. Ponieważ dotyczy on nowych mediów, nie sposób nie wspomnieć o możliwości prowadzenia debaty na ten temat przy pomocy narzędzi, które również mogą być przedmiotem rozważań w kontekście omawianych podczas konferencji zjawisk. Narzędziami tymi są internetowe fora dyskusyjne, które umożliwiają prowadzenie dyskusji online. Szczególnie godne polecenia są fora branżowe, na których podobne debaty już się odbywają:

1. Elektroniczne forum EBIB - <http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/index.php>

Czy książka elektroniczna zwycięży z książką drukowaną? -

<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=1180>

Jak im uświadomić, że nie jest tak źle? -

<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=1200>

eBooki w bibliotekach - <http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=866>

2. Forum dyskusyjne oprogramowania dLibra - <http://dlibra.psnc.pl/forum/>

3. Internetowe Forum Archiwalne - <http://www.ifar.lublin.ap.gov.pl/>

Na stronie <http://www.tomasz.kalota.pl/index.php/2006/11/05/technologie-cyfrowe-w-popularyzowaniu-zbiorow-bibliotecznych/> można zostawić komentarz do artykułu lub skontaktować się z autorem.

Technologie cyfrowe w popularyzowaniu zbiorów bibliotecznych

na przykładzie rozwiązań wdrożonych
w Bibliotece Uniwersytetu Wrocławskiego

<http://www.bu.uni.wroc.pl/>

Tomasz Kalota

<http://www.Tomasz.Kalota.pl/>

- Biblioteka cyfrowa - wygodny i bezpieczny dostęp do zbiorów bibliotecznych.
- Wydawnictwo elektroniczne i eBooki jako narzędzia do wspierania działań biblioteki w zakresie popularyzowania zbiorów oraz aktywnej współpracy z czytelnikiem.

- **Biblioteka cyfrowa – wygodny i bezpieczny dostęp do zbiorów bibliotecznych.**
- Wydawnictwo elektroniczne i eBooki jako narzędzia do wspierania działań biblioteki w zakresie popularyzowania zbiorów oraz aktywnej współpracy z czytelnikiem.

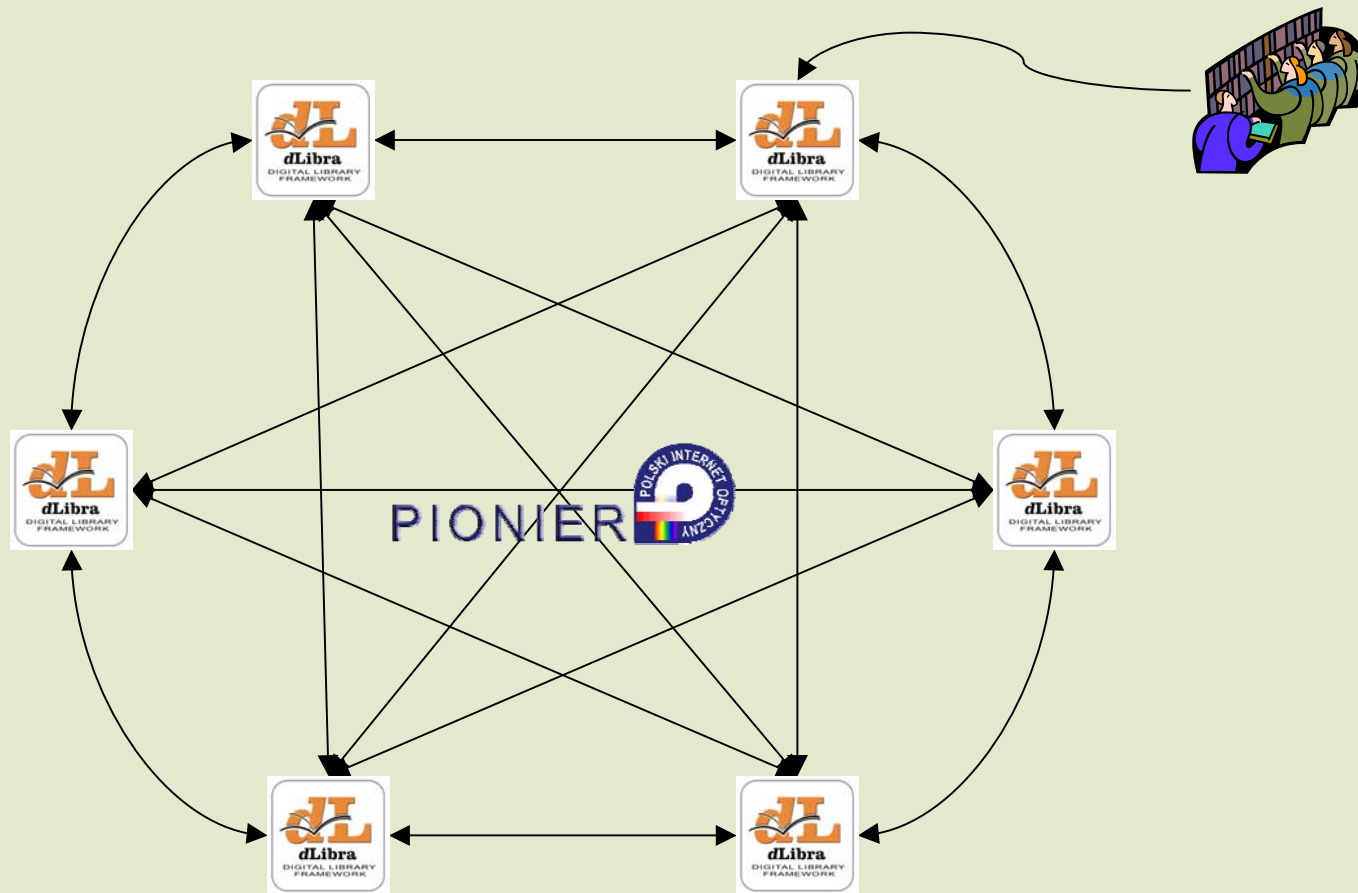

- Możliwość nieograniczonego dostępu do treści z dowolnego miejsca i w dowolnym czasie.
- Możliwość bezpiecznego udostępniania zbiorów. Ryzyko zniszczenia lub kradzieży praktycznie nie istnieje.
- Możliwość szybkiego i precyzyjnego dotarcia do poszukiwanej informacji.
- Możliwość pełnotekstowego przeszukiwania zasobów cyfrowych.

- W BCUWr, podobnie jak w wielu innych bibliotekach cyfrowych, metadane konstruowane są według schematu Dublin Core - <http://dublincore.org/> (zob. też - <http://ebib.oss.wroc.pl/standard/dc.html>), który staje się standardem opisywania zasobów cyfrowych.
- Przykładowy opis - <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/2357>.

- „O naydawniejszych książkach drukowanych w Polsce: a w szczególności o tych, które Jan Haller w Krakowie wydał.”
<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/48>.
- Zapytanie w [BCUWr](#): „**sława polskiego autora**”
Odpowiedź: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/48>
- Zapytanie w [publikacji](#): „**sława polskiego autora**”
Odpowiedź na stronie:
http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/132/0005_0001.djvu

*„Zaszczytem jest to dla nas, iż **sława Polskiego autora**, lubo już naówczas nieżyjącego, tak była wielką, że dziełu jego nad tylą innemi dając pierwszeństwo, godnem ie osobliwiey rozmnożenia osądzono, i że od pisma Polaka sztuka drukarska początek swój wzięła.”*

Biblioteka cyfrowa

Oprogramowanie dla biblioteki cyfrowej

dLibra – system stworzony i rozwijany przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo - Sieciowe.

Na bazie, tego oprogramowania powstało już kilka bliźniaczych bibliotek cyfrowych, które stanowią zaczątek **polskiego systemu rozproszonych bibliotek cyfrowych**.

Aktualny wykaz bibliotek cyfrowych:
http://dlibra.psnc.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=27&lang=pl

Forum dLibra
<http://dlibra.psnc.pl/forum/>

Strona główna
<http://dlibra.psnc.pl/>

- Forum dLibra
<http://dlibra.psnc.pl/forum/>
- dLibra - oprogramowanie dla bibliotek cyfrowych
[Ankieta dotycząca sieci rozproszonych bibliotek cyfrowych w Polsce]
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=1722>
- Warsztaty "Biblioteki cyfrowe"
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=1558>
- Metadane
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=989>
- Modele bibliotek cyfrowych
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=865>
- Jak im uświadomić, że nie jest tak źle?
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=1200>

- Biblioteka cyfrowa - bezpieczny i wygodny dostęp do zbiorów specjalnych.
- **Wydawnictwo elektroniczne i eBooki jako narzędzia do wspierania działań biblioteki w zakresie popularyzowania zbiorów oraz aktywnej współpracy z czytelnikiem.**

- Bardzo niskie koszty wydania w porównaniu z publikacjami drukowanymi.
- Możliwość wzbogacenia zasobów biblioteki cyfrowej wartością dodaną przez czytelnika.
- Możliwość poszerzania dorobku naukowego przez aktywnych użytkowników biblioteki.
- Nowa jakość korzystania ze zbiorów dzięki zastosowaniu interaktywnych oraz multimedialnych elementów w publikacjach.

Przykładem interaktywnej książki elektronicznej (eBook) jest bibliografia zawartości czasopisma Bunzlausche Monatsschrift.

Jest to trzecia w kolejności elektroniczna publikacja wydana w ramach **e-Wydawnictwa BUWr** - Elektronicznego Wydawnictwa Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego.

<http://www.bu.uni.wroc.pl/wydawnictwo/>

Bunzlausche Monatsschrift zum Nutzen und Vergnügen" (1774-1806, 1811-1813, 1816-1818).
Bibliografia zawartości czasopisma /
Zeitschrifteninhaltsbibliographie

Wydanie I

ISBN-10: 83-921013-3-2

ISBN-13: 978-83-921013-3-8

Wrocław 2006

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/4950>

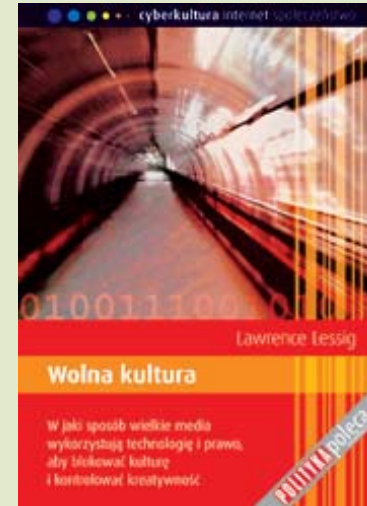
- Czy książka elektroniczna zwycięży z książką drukowaną?
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=1180>
- eBooki w bibliotekach
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=866>
- Cyber-biblioteki zwiększają popularność
<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewtopic.php?t=1630>

(...) Książka ta opisuje wpływ, jaki Internet wywarł na Świat poza nim samym oraz wpływ Internetu na proces tworzenia kultury. Twierdzę, że Internet wprowadził do tego procesu ważne, aczkolwiek nierozpoznane zmiany. Wywróca one do góry nogami tradycję tak starą, jak sama Republika. Większość ludzi odrzuciłaby te zmiany, gdyby potrafili je rozpoznać. Jednak, jak na razie, większość nawet nie widzi zmian, jakie spowodował Internet.(...)

Lawrence Lessig, z wprowadzenia

(...) Żyjąc w kulturach, które znają wolność i cieszą się nią, powoli, z zaskoczeniem, uświadamiamy sobie, że technologie wolności na naszych oczach przekształcają się w technologie kontroli. Internet obiecywał nam wolność, tymczasem jest budowany tak, by umożliwić coraz większą kontrolę. Dzisiaj, coraz mniejsza grupa ludzi kontroluje więcej, niż kiedykolwiek wcześniej, a kontrola, jaką sprawują, jest coraz doskonalsza.(...)

Lawrence Lessig, z przedmowy do wydania polskiego

Wolna kultura

Lawrence Lessig

ISBN: 83-02-09462-5

<http://creativecommons.pl/>

Dziękuję za uwagę

Zapraszam do dyskusji na forum
Digitalizacja i biblioteki cyfrowe

<http://ebib.oss.wroc.pl/phpBB/viewforum.php?f=7>

Tomasz Kalota

<http://www.Tomasz.Kalota.pl/>